

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 11 มกราคม 2544

คู่มือนายกรัฐมนตรี บนเส้นทางสู่ยอดพีระมิดแห่งอำนาจ

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

อยากเป็นนายกรัฐมนตรี จะทำอย่างไรดี ?

ผมศึกษาประวัตินายกรัฐมนตรีจำนวนอักโข ค้นคว้าหาความรู้จากศาสตร์จำนวน
มากมาย เรียนรู้จากทั้งตำราขุนหัวและ *The Prince* ของแมคเคียวเวลลี และแล้วผมก็ได้ประจักษ์
แจ้งในดวงจิตว่า ไม่มีศาสตร์ใดที่จะช่วยชี้ทางสู่เก้าอี้นายกรัฐมนตรีได้ดีไปกว่าไสยมิติวิทยา

นายกรัฐมนตรีในบทความนี้เป็นบุรุษผู้มีกิเลส ตัณหา และราคะ มีความเห็น
แก่ตัวและเห็นแก่ได้ ต้องการอรรถประโยชน์สูงสุด (Utility Maximization) ดังนั้น จึงกระทำการ
ทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาคะแนนนิยมสูงสุดทางการเมือง (Vote Gains Maximization) เพื่อยึดกุม
อำนาจการบริหารให้ยาวนานที่สุดเท่าที่จะนานได้

ต่อไปนี้เป็น ‘กฎวิทยาศาสตร์’ ว่าด้วยการเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งผมตั้งชื่อว่า ‘กฎ
ณะพรพันธุ์’ เพื่อเป็นเกียรติแก่ตัวผมเอง

กฎข้อที่หนึ่ง อยากเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีต้นหาพิเศษ

ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ประธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งใน
ลักษณะ ‘จับพลัดจับผลู’ มีอยู่ไม่มาก ในกรณีของไทยก็เช่นเดียวกัน นายกรัฐมนตรีส่วนใหญ่ขึ้น
ดำรงตำแหน่งด้วยความทะยานอยาก หากไม่ทะยานอยาก จะขึ้นสั่งเวียงการเมืองและเป็น
นักเลือกตั้งไปทำไมกัน ข้อสังเกตนี้ใช้ได้กับขุนศึกที่ใช้ปากกระบอกปืนยึดกุมอำนาจรัฐด้วย หากไม่
มีความทะยานอยาก จงอยู่บ้านเลี้ยงลูกเลี้ยงหลาน แต่เมื่ออยากเป็นนายกรัฐมนตรี จักต้องรู้จัก
บ่มเพาะต้นหา โดยที่ระดับต้นหาควรจะถูกเหี่ยวปวงชนชาวไทยทั้งหมด ตำราแต่บรรพกาลมิได้
กล่าวถึงการบ่มเพาะราคะ ถึงจะไม่บ่มเพาะ ก็มีอยู่ในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติอยู่แล้ว ขอเพียงแต่
ต้องระมัดระวังมิให้ราคะเกินกว่าระดับอุดมภาพ (Optimal Level) มิฉะนั้นอาจมีผลกระทบต่อ

ตำแหน่งทางการเมืองในภายหลัง วิธีการบ่มเพาะต้นหาพิเศษเพื่อก้าวสู่เก้าอี้ นายกรัฐมนตรี ก็คือ จงवादฝืนก่อนเข้านอน และหลังจากตื่นนอนทุกวันที่ จะเสพสุขอะไรและอย่างไรเมื่อขึ้นนั่งเก้าอี้ นายกรัฐมนตรี อย่าลืมบันทึกความฝันลงคอมพิวเตอร์ และเปิดอ่านทุกวัน

กฎข้อที่สอง อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องสร้างเครือข่ายทางการเมือง

ระบบความสัมพันธ์ในสังคมไทยเป็นระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Client Relationship) อยากเป็นนายกรัฐมนตรีต้องก้าวขึ้นเวทีการเมือง แต่จะก้าวขึ้นเวทีการเมืองได้ต้องมีเครือข่ายทางการเมือง การสร้างเครือข่ายทางการเมืองจึงเป็นเงื่อนไขจำเป็น ในขั้นแรกต้องแสวงหาผู้อุปถัมภ์ ซึ่งต้องมีบารมีทั้งทางการเมืองและทางการเงิน หากการไต่ปรางมิตรการเมืองเริ่มต้นจากการเมืองท้องถิ่น ก็ต้องแสวงหาผู้อุปถัมภ์ในเวทีการเมืองท้องถิ่น ต่อเมื่อขึ้นเวทีการเมืองระดับชาติ จึงต้องแสวงหาผู้อุปถัมภ์ในเวทีการเมืองระดับชาติ การแสวงหาผู้อุปถัมภ์เป็นขั้นตอนสำคัญ หากเลือกผู้อุปถัมภ์ผิดอาจต้องคิดจนตัวตาย การสร้างเครือข่ายทางการเมืองกับประชาชนในเขตการเลือกตั้งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าการแสวงหาผู้อุปถัมภ์ หากปราศจากเครือข่ายทางการเมืองที่เป็นระบบ ย่อมไม่มีหลักประกันว่าจะชนะการเลือกตั้ง หากพ่ายแพ้การเลือกตั้งก็ต้องเลิกฝันถึงเก้าอี้ นายกรัฐมนตรี หากชนะการเลือกตั้ง ก็ต้องขยายเครือข่ายทางการเมืองต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในประการสำคัญต้องถีบตัวขึ้นมาเป็นผู้นำ ส.ส. และสร้างเครือข่ายผู้นำ ส.ส. เพื่อถีบตัวเป็นผู้นำพรรค แม้เมื่อยึดเก้าอี้ นายกรัฐมนตรีได้แล้ว ก็ยังคงต้องขยายเครือข่ายทางการเมืองและกระชับสายสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์สืบต่อไป มิฉะนั้นอำนาจที่ได้มาจะมีอายุอันสั้น

เครือข่ายทางการเมืองมิได้มีเฉพาะแต่กับนักการเมืองและประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง การจัดตั้งเครือข่ายข้าราชการและเครือข่ายพ่อค้านายทุนก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

กฎข้อที่สาม อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องระวังภาพลักษณ์

ภาพลักษณ์อาจมีความสำคัญไม่มากสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าพ่อ มาเฟีย นายบ่อน และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจำนวนมากก้าวเข้าสู่รัฐสภาในฐานะสมาชิกที่ผ่านการการเลือกตั้งจากประชาชน มีหน้าขำยังชนะการเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยที่ประชาชนรู้จักโฉมหน้าที่แท้จริงของผู้ที่ตนเลือก แต่ภาพลักษณ์มีความสำคัญสำหรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ที่ต้องการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในช่วงเวลาอันยาวนานจำเป็นต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี ประชาชนคนไทยต้องการนายกรัฐมนตรีที่มีภาพลักษณ์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต และมี 'มาด' ในการเป็นผู้นำ ภาพลักษณ์จึงมีความสำคัญต่อคะแนนนิยมทางการเมือง เมื่อคิดจะเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องฝึกปรือวิทยายุทธในการทาสี นายกรัฐมนตรีที่มีได้เป็นช่างทาสีมักจะตายน้ำตื้น

กฎข้อที่สี่ อยากรับเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีขุนคลัง

‘ขุนคลัง’ ในที่นี้มิใช่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หากแต่หมายถึงผู้ทำหน้าที่ระดมเงินให้นายกรัฐมนตรี การหาผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมิใช่เรื่องยาก เพราะเมื่อนายประมวล สภาวสุ และนายบรรหาร ศิลปอาชานำร่องดำรงตำแหน่งนี้แล้ว นักเลือกตั้งเกือบครึ่งสภาก็สามารถดำรงตำแหน่งนี้ได้ แต่การแสวงหาขุนคลังของนายกรัฐมนตรีเป็นเรื่องยากยิ่ง เพราะต้องเป็นผู้ที่นายกรัฐมนตรีไว้วางใจ และมีความภักดีต่อนายกรัฐมนตรี ขุนคลังมิได้มีหน้าที่ระดมเงินบริจาคทางการเมืองเป็นด้านหลัก หากแต่มีหน้าที่หลักในการดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจจากกระบวนการกำหนดและบริหารนโยบาย ในประวัติศาสตร์การเมือง นายกรัฐมนตรีบางคนทำหน้าที่ขุนคลังเอง แต่อาการการ ‘ล้วงลูก’ เป็นภาพอุจาดในสายตาสาธารณชน จนเป็นเหตุให้ภาพลักษณ์เสื่อมเสีย บทเรียนจากประวัติศาสตร์การเมืองไทยดังกล่าวนี้ ก็คือ นายกรัฐมนตรีไม่ควรทำหน้าที่ขุนคลังเอง ต้องมอบหมายให้บริวารคนสนิททำหน้าที่แทน แต่การเลือกบริวารทำหน้าที่ขุนคลังเป็นขั้นตอนสำคัญ หากเลือกขุนคลังผิดอาจต้องคิดจนตัวตาย ความภักดีมีความสำคัญยิ่งกว่าความสามารถในการดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจ หากขาดความภักดี นายกรัฐมนตรีอาจต้องเผชิญวิกฤติการณ์ทางการเมือง ลองนึกภาพดูว่า หากขุนคลังออกมาเปิดเผยต่อสาธารณชนว่า ตนทำหน้าที่หาเงินให้นายกรัฐมนตรีทั้งโดยชอบและมีชอบ ผลสะท้อนทางการเมืองจะมากมายเพียงใด ผู้ที่อยากรับเป็นนายกรัฐมนตรีจึงต้องตามีแววในการเลือกบริวารเป็นขุนคลัง ต้องทดลองเลือกใช้บริวาร ทดสอบความภักดี และพัฒนาทักษะในการดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจจากกระบวนการกำหนดและบริหารนโยบายเศรษฐกิจ เส้นทางของขุนคลังนายกรัฐมนตรีมักจะผ่านการนั่งหน้าห้องหรือดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี เมื่อมูลนายดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ขุนคลังจะตามไปนั่งหน้าห้อง ทำหน้าที่ ‘ไต่ตัวดูด’ แทนมูลนาย เมื่อพัฒนาทักษะในการดูดจนได้ที่ ก็จะได้รับคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจักต้องชาญฉลาดในการจับวางขุนคลังของตนในตำแหน่งที่สามารถดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจได้มาก มิฉะนั้นบารมีทางการเมืองอาจไม่เปล่งปลั่ง เนื่องจากบารมีทางการเงินอับเฉา กระทรวงคมนาคมเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการจับวางขุนคลัง รองลงมา ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กฎข้อที่ห้า อยากรับเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องรู้จักแบ่งแยกและปกครอง

การ ‘แบ่งแยกและปกครอง’ เป็นศิลปะชั้นสูง ซึ่งมีอาจเรียนรู้อาจหาหนังสือ หากแต่ต้องเรียนรู้อาจหาจากการปฏิบัติ ดังทฤษฎีที่มีชื่อว่า *Learning By Doing* ของนายเคนเน็ธ แอร์โรว์ (Kenneth J. Arrow) ปรมาจารย์ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์

จงหมั่นฝึกปรือวิทยายุทธ ‘แบ่งแยกและปกครอง’ ทั้งภายในพรรค ภายรัฐบาล และภายในประเทศ

ผู้นำทางการเมืองที่อ่อนด้อยวิทยายุทธ ‘แบ่งแยกและปกครอง’ มักมีอันเป็นไป ก่อนเวลาอันควร บางคนถึงกับสิ้นชีพทางกายภาพ ดังเช่นจูเลียส ซีซาร์ จักรพรรดิโรมันระบือนาม บางคนเพียงแต่เสียชีวิตทางการเมือง ดังเช่นนางมาร์กาเรต แธตเชอร์ นายกรัฐมนตรีผู้ได้ชื่อว่า ‘หญิงเหล็ก’ แห่งสหราชอาณาจักร ทั้งสองคนต่าง ‘สิ้นชีพ’ ด้วยฝีมือของคนใกล้ชิด

อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องรู้จักแยกแยะ ‘มิตร’ กับ ‘ศัตรู’ ภายในพรรค หากทาง ปูนบำเหน็จแก่ ‘มิตร’ รวมทั้งบริวารผู้รักดีทั้งหลาย โดยที่ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักพลิกแพลงเล่น งาน ‘ปรปักษ์’ หากการจัดวางตำแหน่งและยึดกุมอำนาจภายในพรรคไม่ลงตัว ก็ต้องรู้จักระดม ‘มิตร’ มาโค่นล้ม ‘ปรปักษ์’ หาก ‘มิตร’ คนใดเปล่งรัศมีและบารมีตีเสมอ ก็ต้องรู้จักตั้ง ‘ปรปักษ์’ มาช่วยโค่นล้ม ‘มิตร’ ผู้บังอาจวัตรอยเท้า หัวใจของศิลปะ ‘การแบ่งแยกและปกครอง’ อยู่ที่การรู้จัก จังหวะจะโคนในการใช้ ‘มิตร’ และใช้ ‘ศัตรู’ ความเป็น ‘มิตร’ หรือ ‘ศัตรู’ นั้นมีลักษณะพลวัตร โดย ต้องรู้จักวิเคราะห์บริบทแห่งอำนาจที่เป็นจริง เมื่อบริบทแห่งอำนาจแปรเปลี่ยนไป ‘มิตร’ อาจแปร เป็น ‘ปรปักษ์’ และ ‘ศัตรู’ อาจแปรเป็น ‘มิตร’

เมื่อยึดกุมเก้าอี้นายกรัฐมนตรีได้แล้ว ก็ต้องระแวดระวังพรรคร่วมรัฐบาล การ ‘แบ่งแยกและปกครอง’ ยังคงเป็นวิทยายุทธที่ทรงความสำคัญ นายกรัฐมนตรีจักต้องรู้จัก ‘จับมือ’ กับพรรคร่วมรัฐบาลบางพรรค เพื่อสยบพรรคที่มีที่ท่ากระด้างกระเดื่อง แต่การ ‘จับมือ’ ดังกล่าวนี้นี้ ไม่ควรมีลักษณะถาวร หากแต่เป็นการร่วมมือเฉพาะกิจ พึงระลึกถึงอมตพจน์ที่ว่า ‘ไม่มีมิตรแท้ ไม่มีศัตรูถาวร’ ในการเมืองไทย

เมื่อรัฐบาลเผชิญกับการต่อต้านจากกลุ่มพลังทางการเมือง นายกรัฐมนตรีจะต้อง รู้จักจัดตั้ง ‘มือบขนมือบ’ การสร้างความรู้สึกร่วมกันในหมู่ประชาชนให้เป็นปรปักษ์ต่อม็อบที่ต่อต้าน รัฐบาลนับเป็นศิลปะชั้นสูง หากนายกรัฐมนตรียึดกุมศิลปะนี้ได้อย่างมั่นคง รัฐบาลจะมีอายุยืนยาว นับหมื่นปี トラบเท่าที่รัฐบาลสามารถปลุกระดมให้ประชาชนเกลียดชังม็อบที่ต่อต้านรัฐบาลได้ รัฐบาลก็ไม่ต้องเกรงกลัวม็อบใดๆ การจัดตั้งม็อบเพื่อชนม็อบเป็นยุทธวิธีเบื้องต้น นายกรัฐมนตรี ต้องมีขันติธรรมในการเห็นอาการเลือดตกยางออก อันเป็นผลจากการ ‘ชน’ กันทางกายภาพ ถึง เลือดจะท่วมแผ่นดินก็ต้องไม่แสดงอาการอนาทรร้อนใจ ยุทธวิธีต่อมา ก็คือ การปลุกระดมประชา ชนให้เห็นจริงว่า ข้อเรียกร้องของม็อบที่ต่อต้านรัฐบาลเป็นข้อเรียกร้องที่ไม่สมเหตุผล นายกรัฐ มนตรีบางคนถึงกับป้ายสีม็อบที่ต่อต้านรัฐบาลว่าเป็นม็อบต่างด้าว และ/หรือได้รับเงินจากต่างด้าว ยุทธวิธีเหล่านี้ได้ผลมากน้อยแตกต่างกัน

จงศึกษายุทธวิธี ‘แบ่งแยกและปกครอง’ ของนายกรัฐมนตรีในอดีต และนำมา ประยุกต์ใช้ให้สมประโยชน์

กฎข้อที่หก อยากรับเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องแสวงหากลุ่มทุนเป็นฐาน

นายกรัฐมนตรีที่มาจากเขตการเพาะปลูกข้าวมีอาจอาศัยชาวนาเป็นฐานฉันใด นายกรัฐมนตรีที่มาจากเขตการเพาะปลูกยางพารามีอาจอาศัยชาวสวนยางเป็นฐานฉันนั้น ภาคเกษตรกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจที่กำลังร่วงโรย (Sunset Industry) เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาจให้การสนับสนุนทางการเงินแก่นักการเมืองและพรรคการเมืองได้ ในเมื่อการใช้จ่ายทางการเมืองในทศวรรษ 2540 อยู่ในระดับหมื่นล้านสำหรับพรรคการเมืองขนาดใหญ่ และระดับพันล้านสำหรับพรรคการเมืองขนาดกลาง นายกรัฐมนตรีจึงต้องมีกลุ่มทุนเป็นฐาน ถึงนายกรัฐมนตรีจะเป็นนายทุนใหญ่เอง ก็ยังต้องมีกลุ่มทุนเป็นฐาน

การแสวงหากลุ่มทุนเพื่อเป็นฐานธนาภิการเมืองควรกระทำเมื่อเติบโตขึ้นมาเป็นผู้นำ ส.ส. นอกจากสานสัมพันธ์แล้ว ยังต้อง 'รู้ใจ' และ 'วัดใจ' กันอีกด้วย กระบวนการสร้างฐานธนาภิการเมืองควรกระทำก่อนที่จะยึดเก้าอี้ให้นายกรัฐมนตรีได้ เพราะเมื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว แม้พ่อค่านายทุนจะพากันวิ่งเข้ามาเกาะ แต่กระบวนการคัดสรรมีอาจกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีอาจ 'วัดใจ' กันให้ถึงที่สุด

ความสำคัญของกลุ่มทุนในฐานธนาภิการเมืองแตกต่างกันไปตามพัฒนาการของระบบทุนนิยม เรียงลำดับจากทุนพาณิชย์ ทุนอุตสาหกรรม และทุนการเงิน ในยุคเศรษฐกิจฟองสบู่เฟื่องฟู ทุนอสังหาริมทรัพย์เติบโตขึ้นมามีความสำคัญ ครั้นเมื่อสังคมไทยก้าวสู่เส้นทางแห่งสังคมสารสนเทศ ทุนโทรคมนาคมกลายเป็นกลุ่มทุนสำคัญ แต่เมื่อระบบเศรษฐกิจไทยเผชิญกับวิกฤติการณ์การเงินนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา กลุ่มทุนน้อยใหญ่ล้วนได้รับผลกระทบมากน้อยแตกต่างกัน นายกรัฐมนตรีจักต้องตามีแววในการคัดสรรกลุ่มทุนมาเป็นฐานธนาภิการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า กลุ่มทุนมิได้มี 'รักเดียว ใจเดียว' หากแต่มีประพฤติกรรม 'เหยียบเรือสองแคม' ด้วยการเสริมสร้างสายสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลมากกว่าหนึ่งพรรค

นายกรัฐมนตรีไม่เพียงแต่ต้องไม่ดำเนินนโยบายที่ขัดประโยชน์ของกลุ่มทุนที่เป็นฐานเท่านั้น หากยังต้องเลือกนโยบายเพื่อเกื้อประโยชน์กลุ่มทุนเหล่านี้ในวาระอันเหมาะสมอีกด้วย เพราะระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของกลุ่มผลประโยชน์ โดยกลุ่มผลประโยชน์และเพื่อกลุ่มผลประโยชน์ หากไม่สามารถเสริมสร้างฐานธนาภิการเมือง ชีวิตทางการเมืองยากที่จะยืนยาวได้

ในยุคสมัยที่กลุ่มทุนเติบโตใหญ่ตามพลังเศรษฐกิจทุนนิยม ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เริ่มเปลี่ยนรูปไปในทางที่กลุ่มทุนมีฐานะแข็งแรงใกล้เคียงกับผู้ทรงอำนาจทางการเมืองมากขึ้น นายกรัฐมนตรีบางคน และผู้นำพรรคการเมืองบางพรรค จึงจำยอมให้ตัวแทนกลุ่มทุนเข้ามาร่วมรัฐบาลในฐานะรัฐมนตรี

กฎข้อที่เจ็ด อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีความรู้คณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวเนื่องในการประเมินกำลัง 'ฝ่ายเขา' กับ 'ฝ่ายเรา' การเติบโตขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคต้องอาศัยความรู้คณิตศาสตร์เพื่อประเมินกำลังกลุ่มต่างๆ ภายในพรรค การผสมรัฐบาลก็ต้องอาศัยความรู้คณิตศาสตร์ เพราะต้องคิดสูตรในการผสมรัฐบาลว่า จะดึงพรรคการเมืองใดบ้างมาร่วมรัฐบาล และจะต้องแลกเปลี่ยนตำแหน่งรัฐมนตรีระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลกันอย่างไร แม้เมื่อจัดตั้งรัฐบาลแล้ว คณิตศาสตร์อาจช่วยยืดอายุรัฐบาลได้ ในยามที่มีความขัดแย้งระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล หรือในยามที่มีมือบอดต่อต้านรัฐบาล

กฎข้อที่แปด อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องจัดตั้งองค์กรกึ่งพิทักษ์ตน

กองกำลังองค์กรกึ่งพิทักษ์มีหน้าที่ทำสงครามวิกรรมกับปรปักษ์ทางการเมือง คอยตอบโต้ข้อวิพากษ์นายกรัฐมนตรี ไม่เฉพาะจากผู้นำฝ่ายค้าน หากยังครอบคลุมถึงปัญญาชนและผู้นำประชาชนอีกด้วย บางครั้งต้องเล่นเกมรุกจากข้างหลังและด่าทอปรปักษ์ทางการเมืองเหล่านั้น ทั้งนอกและในสภา

กฎข้อที่เก้า อยากเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องชนะการเลือกตั้ง

การมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากกว่าพรรคการเมืองใดๆ นับเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นในการนั่งเก้าอี้นายกรัฐมนตรี ยิ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นผู้นำมี ส.ส. จำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนฯ ด้วยแล้ว โอกาสในการเขมือบเก้าอี้นายกรัฐมนตรีย่อมมีมากกว่า 0.5

ในการยึดสภาผู้แทนราษฎร หากอาศัยการพัฒนาพรรคด้วยการเติบโตภายใน (Internal Growth) คงต้องรอคอยถึงตอนปลายของชาติหน้า พรรคการเมืองส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลมักเลือกเส้นทางทางการเติบโตภายนอก (External Growth) ด้วยการซื้อเมืองหรือกลุ่มการเมืองจากพรรคอื่น หรือหากเป็นไปได้ก็อาจเขมือบพรรคอื่นทั้งพรรคโดยทั่วไป หัวหน้าพรรคต้องเป็นผู้นำในการซื้อนักการเมือง ทั้งนี้โดยจ่ายค่าตัวเป็นเงินสด หรือจ่ายเป็นตำแหน่งการเมืองตามแต่จะตกลงกัน การซื้อนักการเมืองจำนวนไม่เกิน 30 คนต่อฤดูการเลือกตั้งเป็นปรากฏการณ์ปกติ แต่การซื้อนักการเมืองจำนวนเกินกว่า 100 คนเป็นปรากฏการณ์พิเศษซึ่งมักจะเกิดขึ้นเมื่อขุนศึกที่ยึดอำนาจรัฐด้วยปากกระบอกปืนจำเป็นต้องเล่นเกมการเมืองประชาธิปไตย หรือเมื่อขุนศึกหอบเงินราชการกลับมาจัดตั้งพรรคการเมือง ทั้งนี้มีกรณีศึกษาอยู่น้อยมากที่นายทุนทุ่มเงินซื้อนักการเมืองนับร้อยคน โดยใช้เงินนับร้อยนับพันล้าน เพื่อไขว่คว้าเก้าอี้นายกรัฐมนตรี

หัวหน้าพรรคบางพรรคอาจช่วยอายุ ไม่มีความกล้าหาญในการเป็นผู้นำในการซื้อ นักการเมืองข้ามพรรคด้วยตนเอง ในกรณีเช่นนี้ เลขานุการพรรคหรือขุนคลังส่วนตัวของหัวหน้า พรรคจะต้องทำหน้าที่แทน โดยมีให้หัวหน้าพรรคต้องแปรเปลี่ยนกับกระบวนการซื้อสิทธิซื้อเสียง

หัวหน้าพรรคจักต้องประทับตราความดีให้แก่ นักการเมืองที่ตนซื้อมาพร้อมทั้งให้ หลักประกันความมีอุดมการณ์ เมื่อสิ้นอายุขัยรัฐบาล หากนักการเมืองเหล่านี้พเนจรไปอยู่พรรคอื่น หัวหน้าพรรคต้องลงดาบประหารเพื่อมิให้คนเหล่านี้มีชีวิตรการเมืองต่อไป พลันที่ออกจากพรรค คน เหล่านี้ก็กลายเป็นคนทรมาน ไร้อุดมการณ์ โดยที่ 'งูเห่า' กลายเป็น 'งูเขียว'

กฎข้อที่สิบ อยากรเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องปฏิบัติหน้าที่พลเมืองตาม รัฐธรรมนูญให้ครบถ้วน

นักการเมืองแต่เก่าก่อน ถึงจะมีได้ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองให้ครบถ้วนบริบูรณ์ก็ยังสามารถเดินฟุตเวิร์คบนเวทีการเมืองได้ นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มี ผลบังคับใช้ ผู้ที่ต้องการที่ยืนบนเวทีการเมืองจะต้องปฏิบัติหน้าที่พลเมืองให้ครบถ้วน มิฉะนั้น อาจ ถูกคัดออกจากแถวที่จะขึ้นเวทีการเมือง หน้าที่พลเมืองที่สำคัญมีอยู่อย่างน้อย 2 ประการ ประการ แรกได้แก่ การใช้สิทธิเลือกตั้ง ประการที่สอง ได้แก่ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินให้ครบถ้วน เมื่อ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการระดับสูง

ผู้ที่เขวคว้าเก้าอี้การเมืองหลายต่อหลายคนต้องตกเวทีการเมือง เนื่องจากเคยมี ประวัติการนอนหลับทับสิทธิ์ บางคนทุ่มเงินนับพันล้านเพื่อยึดเก้าอี้นายกรัฐมนตรี แต่แล้วกลับ กลายเป็น 'เทวดาตกสวรรค์' เนื่องเพราะการอำพรางบัญชีทรัพย์สิน การปฏิบัติหน้าที่พลเมืองตาม รัฐธรรมนูญให้ครบถ้วนจึงเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องการเก้าอี้นายกรัฐมนตรี กล่าวอีก นัยหนึ่งก็คือ กฎข้อที่สิบเป็นกฎที่สำคัญยิ่งกว่ากฎอีก 9 ข้อ

ด้วยการตระเตรียมตัวดังกล่าวข้างต้นนี้ บัดนี้ ท่านพร้อมที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี แล้ว ยกเสียแต่ว่า วาสนา บารมี และชะตากรรมไม่เกื้อกูลให้ท่านดำรงตำแหน่งนี้ได้